

Regeringens proposition 2011/12:86

En effektivare försvarslogistik

Prop.
2011/12:86

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 12 april 2012

Fredrik Reinfeldt

Catharina Elmsäter-Svärd
(Försvarsdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att regeringen bemyndigas att besluta om försvarslogistikens framtida utformning.

Regeringen bedömer att delar av den logistikverksamhet som i dag bedrivs vid Försvarsmakten bör inordnas i Försvarets materielverk. Regeringens bedömning grundas såväl på Försvarsstrukturutredningen som på den redovisning som de båda myndigheterna gemensamt lämnade den 1 mars 2012. Regeringens bedömning är att materiel- och logistikförsörjningen bör organiseras inom ramen för en tydligare och effektivare uppgifts- och ansvarsfördelning mellan Försvarsmakten som beställare och Försvarets materielverk som leverantör. Syftet är att dels möjliggöra omställningen till ett mer användbart och tillgängligt försvar genom effektiviseringar av stödverksamheten, dels skapa en mer ändamålsenlig beställar- och utförarorganisation. Den framtida logistiken bör organiseras på ett sådant sätt att en större del av försvarslogistiken och ett större antal personer kvarstannar i Försvarsmakten än vad Försvarsstrukturutredningen föreslog. Därmed berörs ett mindre antal personer av verksamhetsförändringen.

Förändringen bedöms kunna genomföras den 1 januari 2013.

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Ärendet och dess beredning	3
3	Reformbehov och övriga utgångspunkter	4
4	Försvarmaktens logistikverksamhet	5
4.1	Försvarslogistikverksamhetens framtida utformning	5
4.2	Konsekvenser för personal och organisation	11
Bilaga 1 Sammanfattning av betänkandet Forskning och utveckling samt försvarslogistik – i det reformerade försvaret (SOU 2011:36).....		13
Bilaga 2 Förteckning över remissinstanser		15
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 12 april 2012.....		16

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att besluta om försvarslogistikverksamhetens framtida utformning i enlighet med den inriktning som regeringen redogör för i denna proposition.

2 Ärendet och dess beredning

Regeringen gav den 29 april 2010 en särskild utredare i uppdrag att föreslå en mer ändamålsenlig och kostnadseffektiv materiel- och logistikförsörjning inom försvarsområdet. Utredningen, som antog namnet Försvarsstrukturutredningen, överlämnade den 7 april 2011 betänkandet Forskning och utveckling samt försvarslogistik – i det reformerade försvaret (SOU 2011:36). Utredningen föreslog att materiel- och logistikförsörjningsverksamheterna skulle slås samman till huvudsakligen en verksamhet för försvarslogistik samt att detta skulle genomföras genom att stora delar av Försvarmaktens logistik skulle flyttas över till Försvarets materielverk i syfte att skapa förutsättningar för bl.a. effektiviseringar och rationaliseringar för att därigenom bidra till finansieringen av den nya insatsorganisationen. En sammanfattning av betänkandet finns i *bilaga 1*. Betänkandet har remissbehandlats. En förteckning av remissinstanserna finns i *bilaga 2*. En sammanställning över remissyttrandena finns tillgängliga i Försvarsdepartementet (dnr Fö2011/ 613/MFU).

Med anledning av utredningens förslag föreslog regeringen i budgetpropositionen för 2012 (prop. 2011/12:1, utg.omr. 6, s. 52) att riksdagen skulle bemyndiga regeringen att fatta beslut om organisations-tillhörighet för den verksamhet som bedrivs inom ramen för Försvarmaktens logistikverksamhet.

Vid riksdagsbehandlingen föreslog försvarsutskottet att riksdagen skulle tillkännage sin mening för regeringen om att regeringen ska återkomma med förslag om Försvarmaktens logistikverksamhet. Utskottet ansåg bl.a. att regeringen måste återkomma till riksdagen med förslag om de olika etapperna i den mycket stora förändring av logistikorganisationen som ska ske. Riksdagen beslutade den 19 december 2011 i enlighet med utskottets förslag (bet. 2011/12: FöU1, rskr. 2011/12:92).

Regeringen gav den 17 november 2011 Försvarmakten och Försvarets materielverk i uppdrag att senast den 1 mars 2012 redovisa en plan för hur effektiviseringar inom försvarets materiel- och logistikförsörjning ska kunna genomföras. Myndigheterna har den 1 mars 2012 inkommit med redovisning av uppdragen (Fö2011/613/MFU).

I denna proposition återkommer regeringen med förslag till riksdagen och en redovisning om den framtida försvarslogistikens utformning samt skälen för detta.

Regeringen fortsätter att reformera försvaret i enlighet med inriktningen i den antagna propositionen Ett användbart försvar (prop. 2008/09:140, bet. 2008/09:FöU10, rskr. 2008/09:292). Den pågående reformen innebär förändringar på flera viktiga områden för att skapa ett användbart och tillgängligt försvar. Syftet med reformen är ytterst att stärka Sveriges försvarsförmåga.

Försvarsberedningen behandlade i sin rapport Försvar i användning (Ds 2008:48) grundläggande strukturella frågor inom försvarsområdet inklusive lednings- och förvaltningsfrågor. Försvarsberedningen menade bl.a. att stödmyndigheternas verksamhet måste anpassas till en relevant ambitionsnivå för att stödja insatsorganisationen och dess operativa behov. Beredningen konstaterade att givet de rationaliseringar som föreslogs i rapporten i fråga om personal-, materiel- och logistikförsörjning, stödverksamhet samt i förmågebredd och i delar förmågevolym, skulle det framtida försvaret kunna rymmas inom den treåriga ekonomiska ram som riksdagen fastställt. Försvarsberedningen uppskattade, i sjupartiighet, att nämnda rationaliseringsåtgärder skulle medge överföring av 3-4 miljarder kronor från stödverksamhet till den operativa verksamheten.

Den föreslagna utvecklingen mot ett mer användbart och tillgängligt försvar kan bara ske i den takt ekonomin medger. Samtidigt ökar kraven på användbarhet, tillgänglighet och flexibilitet i organisationen. Ett uttryck för det är de ändrade krav som ställs på logistikfunktionen.

I april 2011 redovisade Försvarsstrukturutredningen sitt betänkande Forskning och utveckling samt försvarslogistik – i det reformerade försvaret (SOU 2011:36). Delar av de besparingar och beställningsminskningar som redovisas i betänkandet har genomförts. Enligt regeringens uppfattning är det emellertid möjligt att effektivisera och rationalisera verksamheten ytterligare i linje med vad Försvarsstrukturutredningen redovisar. Regeringens bedömning är därför att materiel- och logistikförsörjningen så långt som möjligt bör organiseras inom ramen för en tydlig uppgifts- och ansvarsfördelning mellan Försvarsmakten som beställare och Försvarets materielverk som leverantör av materiel och utförare av bakre försvarslogistik.

En viktig del av omställningen till det nya insatsförsvaret är att genom rationaliseringar och effektiviseringar frigöra resurser från stödverksamheten inom försvaret till förbandsverksamhet och insatsorganisationens uppbyggnad. Den högre ambitionen avseende tillgänglighet och användbarhet som den försvarspolitiska inriktningen innebär, kommer att leda till ökade kostnader främst inom förbandsverksamheten, framför allt i fråga om löner för anställd militär personal och övningsverksamhet. Detta förutsätter att resurser frigörs genom förändringar och rationaliseringar i fråga om personal-, materiel- och logistikförsörjning samt övrig stödverksamhet.

Riksdagen har beslutat att fr.o.m. 2012 överföra 230 miljoner kronor till förbandsverksamheten i enlighet med regeringens förslag i budgetpropositionen för 2012. I propositionen beräknades vidare överföringar om ca 700 miljoner kronor fr.o.m. 2013. Vidare gjorde regeringen

bedömningen att ytterligare resurser kunde behöva frigöras inom försvarsområdet för att möjliggöra finansieringen av reformen efter 2014. Regeringen redovisade också avsikten att ge myndigheterna i uppdrag att planera och genomföra ytterligare rationaliseringar och effektiviseringar i linje med Försvarsstrukturutredningens förslag. Försvarsmakten och Försvarets materielverk fick den 17 november 2011 ett sådant uppdrag. I sin myndighetsgemensamma redovisning av uppdraget den 1 mars 2012 föreslår Försvarsmakten och Försvarets materielverk hur effektiviseringarna bör genomföras.

Effektiviseringarna och rationaliseringarna av försvarets stödverksamhet som beskrivs i denna proposition, beräknas uppgå till ytterligare 760 miljoner kronor per år från och med 1 januari 2015 och syftar till att möjliggöra omställningen till användbara och tillgängliga förband. Förslaget i denna proposition syftar till att möjliggöra denna omställning.

Försvarets materielverk inrättades som myndighet och gemensamt materielverk för försvaret den 1 juli 1968 efter beslut av riksdagen. Förslagen i denna proposition förändrar inte de ansvarsområden som myndigheten nu har, men innebär nya uppgifter vilka regeringen bedömer ligger inom ramen för en mer effektiv försvarslogistik. I enlighet med budgetlagen (2011:203) återkommer regeringen till riksdagen om verksamhet under Försvarets materielverk ska bli föremål för bolagisering. Regeringen avser även återkomma till riksdagen om verksamhet under Försvarets materielverket ska överföras till annan huvudman.

4 Försvarsmaktens logistikverksamhet

4.1 Försvarslogistikverksamhetens framtida utformning

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att besluta om försvarslogistikverksamhetens framtida utformning i enlighet med den inriktning som regeringen redogör för i denna proposition.

Regeringens bedömning: Merparten av nuvarande tjänsteområden inom Försvarsmaktens logistik bör överföras till Försvarets materielverk den 1 januari 2013. Ansvars- och uppgiftsfördelningen mellan myndigheterna bör renodlas.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens bedömning när det gäller uppgiftsdelningen mellan Försvarsmakten och Försvarets materielverk.

Utredningen föreslog att flertalet av nuvarande tjänsteområden inom Försvarsmaktens logistik skulle överföras till Försvarets materielverk tillsammans med huvuddelen av verksamheten i Försvarsmaktens teknik- och materielsystemkontor. Verksamheter och kompetenser som, enligt utredningen, är knutna till insatsnära logistik skulle kvarstanna i Försvarsmakten.

Försvarsstrukturutredningen har lämnat förslag på en mer ändamålsenlig och kostnadseffektiv stödverksamhet inom framförallt materiel- och logistikförsörjningen. Utredningen har redovisat att kostnads-

minskningar uppgående till ca 2 400 miljoner kronor jämfört med utfallet 2008 skulle kunna vara möjliga. Förslagen omfattar såväl redan genomförda åtgärder som förslag till nya besparingar.

Remissinstanserna: Det stora flertalet av de remissinstanser som yttrat sig över betänkandet, bl.a. Totalförsvarets forskningsinstitut och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har inte lämnat några synpunkter över de överväganden och förslag som framförts om överföring av huvuddelen av Försvarets logistik till Försvarets materielverk.

Försvarsmakten anser att utredarens förslag medför betydande risktagning och understryker behovet av att säkerställa ledning, styrning och kontroll. Försvarsmakten är dock positiv till förändringar men poängterar nödvändigheten av avvägning mellan omfattning och tempo/tidsförhållanden i föreslagna förändringsåtgärder. Myndigheten avråder från en förändring som innebär att förlägga huvuddelen av försvarslogistikens utförande till Försvarets materielverk. Det finns dock enligt Försvarsmakten anledning att överväga om vissa verksamheter som i dag finns inom myndigheten kan bedrivas mer effektivt genom övergång till en annan aktör.

Försvarets materielverk i likhet med *Statskontoret* stödjer förslaget och anser att det finns synergier i en samlad materiel- och logistikförsörjning med bibehållet fokus på försvarsförmågan och är beredd att genomföra förändringen enligt utredarens förslag.

Officersförbundet anser att försvarets logistik m.m. inte bör föras över till Försvarets materielverk utan att den bör kvarstanna inom Försvarsmakten för att inte äventyra den pågående omstruktureringen av Försvarsmakten.

Bakgrund: I mars 2000 föreslog regeringen till riksdagen att de tre dåvarande underhållsregementena skulle läggas ned och att en ny organisationsenhet för Försvarsmaktens underhållstjänst och stödverksamhet skulle inrättas den 1 januari 2002 (prop. 1999/2000:97). Härutöver gjorde regeringen i propositionen bedömningen att regeringen borde bestämma om den nya organisationsenhetens närmare utformning.

Försvarsutskottet delade i sitt betänkande i väsentliga delar regeringens uppfattning om att Försvarsmaktens underhållstjänst och stödverksamhet behövde förändras (bet. 1999/2000: FöU8). Samtidigt konstaterade utskottet att den organisation för underhållstjänst och stödverksamhet som regeringen föreslagit i propositionen ännu inte var färdigberedd. Utskottet var därför inte berett att godta att regeringen fick bestämma den närmare utformningen av organisationen för Försvarsmaktens underhållstjänst och stödverksamhet utan ytterligare möjligheter för riksdagen att påverka utformningen. Vad utskottet anfört om en ny organisation för underhållstjänst och stödverksamhet borde, enligt utskottet, riksdagen ge regeringen tillkänna som sin mening. Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (rskr. 1999/2000:251).

Mot bakgrund av riksdagens tillkännagivande återkom regeringen till riksdagen i mars 2001 med förslag om utformningen av den nya organisationsenheten Försvarsmaktens underhållstjänst och stödverksamhet (prop. 2000/01:113). I propositionen redovisade regeringen inriktningen av den nya enheten. I maj samma år godkände riksdagen regeringens förslag till inriktning av den nya organisationsenheten för

Den nya organisationsenheten inrättades den 1 januari 2002 och fick då benämningen Försvarsmaktens logistik (FMLOG).

I budgetpropositionen för 2012 redovisade regeringen förslag om en sammanhållen försvarslogistik (prop. 2011/12:1, utg.omr. 6). Försvarsutskottet ansåg i sitt betänkande att regeringen måste återkomma till riksdagen med förslag om de olika etapperna i den mycket stora förändring av logistikorganisationen som ska ske. Utskottet föreslog därför att riksdagen som sin mening skulle tillkännage detta för regeringen (bet. 2011/12: FöU1). Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (rskr. 2011/12:92).

Regeringen gav i november 2011 Försvarsmakten och Försvarets materielverk i uppdrag att redovisa en plan för hur effektiviseringar inom försvarets materiel- och logistikförsörjning ska kunna genomföras. Den myndighetsgemensamma redovisningen överensstämmer med regeringens förslag och bedömning.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Mot den ovan angivna bakgrunden vill regeringen genom denna proposition med förslag om den framtida försvarslogistikverksamhetens utformning inhämta riksdagens bemyndigande. I det följande redovisar regeringen skälen för sitt förslag samt sina närmare bedömningar avseende olika verksamheter som bör omfattas av förändringarna.

Försvarsmakten har genom den beslutade nya försvarspolitiska inriktningen fått nya uppgifter och nya krav på förbandsverksamhet och insatsorganisationens uppbyggnad. I syfte att skapa tillgängliga och användbara förband har styrningen av insatsorganisationens uppbyggnad och beredskap förändrats och tydliggjorts. Ett område där regeringen tydliggjort de operativa kraven på Försvarsmakten rör planeringen för det nationella försvaret.

För att de angivna målen ska nås ställs det stora krav på omfattande förändringar inom flera viktiga områden, bl.a. materiel- och logistikförsörjningen.

Det förslag och bedömningar som regeringen nu redovisar utgår från Försvarsmaktens behov av stöd för omställningen till ett mer användbart och tillgängligt insatsförsvaret med tidsbegränsat anställda gruppbefäl, soldater och sjömän och syftar till att frigöra ekonomiskt utrymme.

Försvarsmaktens behov av relevant och tillförlitligt logistikstöd är av avgörande betydelse oavsett typ av insats och om insatsen sker nationellt, i närområdet eller utanför närområdet. En betydelsefull faktor för att uppnå ett tillräckligt logistikstöd i dessa avseenden är att Försvarsmakten har förmåga att säkerställa den s.k. främre logistiken. Denna uppfattning har även framförts av Försvarsstrukturutredningen.

Försvarsmakten och Försvarets materielverk har i sin myndighetsgemensamma redovisning den 1 mars 2012 föreslagit att den framtida logistiken bör organiseras på sådant sätt att en större del av försvarslogistiken kvarstannar i Försvarsmakten och att därmed ett mindre antal personer berörs än vad Försvarsstrukturutredningen

föreslog. Sammanlagt innebär myndigheternas förslag att ca 1 500 personer berörs.

Prop. 2011/12:86

Regeringen bedömer att en vidare omfattning av den främre logistik som med detta myndighetsgemensamma förslag bibehålls inom Försvarmakten, inte leder till den fullt sammanhållna logistikverksamhet som utredningen föreslog. Likväl underlättas genomförandet av verksamhetsförändringarna och främjas de förändringar som verksamhetsförändringen eftersträvar, nämligen högre grad av renodling genom tydlig uppgifts- och ansvarsfördelning mellan myndigheterna för att därigenom frigöra resurser från stödverksamhet inom försvaret till förbandsverksamhet och den militära insatsorganisationens uppbyggnad. Regeringen avser att noga följa det fortsatta arbetet med att genomföra förändringarna samt analyser om ytterligare effektiviseringar av logistikverksamheten.

Utgångspunkten är att överföring av verksamhet till en annan huvudman inte ska leda till försämrad militär förmåga eller sänkta beredskapskrav. Vid analys av eventuell utkontraktering till andra aktörer ska Försvarets materielverk, i samråd med Försvarmakten, vara berett att redovisa om och i vilken mån Försvarmaktens operativa förmåga påverkas.

Högre grad av renodling genom tydlig rollfördelning

För att uppnå ökad rationalitet anser regeringen att materiel- och logistikförsörjningen så långt möjligt bör organiseras inom ramen för en tydlig uppgifts- och ansvarsfördelning mellan Försvarmakten som beställare och Försvarets materielverk som leverantör av materiel och försvarslogistik. Det myndighetsgemensamma förslaget från Försvarmakten och Försvarets materielverk som inkom 1 mars 2012 tydliggör rollfördelningen mellan myndigheterna.

Vidare bör Försvarmaktens beställningar, jämfört med dagsläget, ske på högre systemnivåer i syfte att öka Försvarets materielverks affärsmöjligheter ur ett livscykelperspektiv samt Försvarmaktens behov av kostnadseffektiva lösningar. Med detta menas att ansvaret samlas i färre beställningar och för en större del av materielsystemens livscykel, det vill säga från anskaffning, användning, underhåll och vidmakthållande till avveckling, hos Försvarets materielverk för att därigenom förbättra möjligheterna till överblick och långsiktig affärsmässighet över systemets hela livslängd.

Rationalisering och effektivisering

Regeringens inriktning är att värna om kärnverksamheterna. I proposition Offentlig förvaltning för demokrati, delaktighet och tillväxt (prop. 2009/10:175, bet. 2009/10:FiU38, rskr. 2009/10:315), redogör regeringen för en tydlig och överskådlig statlig förvaltning. Regeringen uttalar i propositionen bl.a. att effektiv konkurrens är en viktig förutsättning för en väl fungerande samhällsekonomi. Statens roll är att vårda och förbättra marknaderna och stärka konsumenternas ställning.

Regeringen bedömer att möjligheterna till ytterligare effektivitets- och rationalitetsvinster kan realiseras genom prövning av konkurrensutsättning av verksamheter och möjliga gränssnittsförskjutningar mot andra aktörer.

Regeringen avser att skapa en mer ändamålsenlig och kostnadseffektiv stödverksamhet i syfte att frigöra ekonomiskt utrymme för att göra omställningen till ett mer användbart och tillgängligt försvar i enlighet med riksdagens beslut möjlig. Detta ska åstadkommas genom rationaliseringar och effektiviseringar bl.a. inom materieförsörjningen och logistikverksamheten.

Inriktningen är att försvarslogistiken inom försvaret ska rationaliseras och effektiviseras på flera olika sätt: bl.a. genom inre effektiviseringar, effektivare och mer rationella processer, arbetssätt i verksamheterna, utförande av olika tjänster samt samverkan med olika aktörer, inklusive övrig statsförvaltning.

Genom rationaliseringar och effektiviseringar bedömer regeringen att försvarslogistikens kostnader ytterligare bör kunna minskas med i storleksordningen 760 miljoner kronor per år från och med 1 januari 2015. Ansvaret för att uppnå besparingarna ligger på båda myndigheterna. Genom att en vidare omfattning av främre logistik kvarstannar inom Försvarmakten får både Försvarmakten och Försvarets materielverk ett ansvar att genomföra effektiviseringar och rationaliseringar för att därigenom frigöra resurser från stödverksamhet till förbandsverksamhet och insatsorganisationens uppbyggnad.

Styrning

Regeringens huvudsakliga styrning och dimensionering av försvarslogistiken kommer även fortsatt att ske genom styrningen av Försvarmakten. Försvarmakten har i sin tur att beställa försvarslogistik från Försvarets materielverk som ska tillgodose Försvarmaktens behov. Förändringarna ställer ökade krav på regeringens styrning av Försvarets materielverk och Försvarmakten så att incitament skapas för kostnadseffektivitet.

Regeringen avser att kontinuerligt följa upp genomförandet av de planerade rationaliseringarna och effektiviseringarna i verksamheterna samt hur frigjorda resurser används för att täcka ökade behov inom förbandsverksamheten och som konsekvens av insatsorganisationens uppbyggnad i enlighet med den försvarspolitiska inriktningen.

Krav på beredskap

För att Försvarmakten ska kunna uppfylla regeringens krav på beredskap och insatser krävs att myndigheten har tillgång till rätt logistikresurser inom rätt tidsförhållanden för alla uppgifter och konfliktnivåer. Det gäller oavsett om resurserna finns inom Försvarmakten, hos Försvarets materielverk eller hos andra aktörer.

Den nya logistikorganisationen ska understödja de ökade krav på beredskap som är en följd av försvarsreformen. Detta ställer särskilda

krav på bl.a. ledningsförmåga och beredskapssystem även inom Försvarets materielverk.

Prop. 2011/12:86

Försvarsreformen innebär, i likhet vad som hittills gällt, bl.a. att vissa förband ska vara omedelbart tillgängliga. Vidare ska, när reformen är slutförd, huvuddelen av insatsorganisationens förband vara tillgängliga inom några dagar och samtliga förband vara tillgängliga inom en vecka vid beslut om höjd beredskap. Inget förband ska normalt ha en tillgänglighet som överstiger tre månader.

Allmänt om genomförande av verksamhetsförändringen

Regeringen instämmer i Förvarsstrukturutredningens bedömning att en effektivare försvarslogistik kan åstadkommas genom verksamhetsförändringar inom ramen för redan befintliga myndigheter. En sådan lösning bedöms vidare underlätta ett genomförande av förslagen i närtid. Försvarmaktens ansvar koncentreras till den verksamhet som rör omvärldsbevakning, genomförande av insatser samt utveckling av insatsorganisationen. Försvarmakten bör vidare, liksom i dag, ansvara för strategisk ledning av försvarslogistiken och ha ansvaret som kravställare och beställare av försörjningslösningar.

Försvarets materielverk ska tillhandahålla försvarslogistik på uppdrag av Försvarmakten med utgångspunkt i Försvarmaktens beställningar.

Myndigheternas redovisning

De förslag som myndigheterna lämnat i sin myndighetsgemensamma redovisning den 1 mars 2012 innebär att huvuddelen av upphandlingsenheten, verkstäderna samt delar av servicekontor och försörjningsledning överförs från Försvarmakten till Försvarets materielverk. Kvar i Försvarmakten blir systemförvaltningsenheten.

Myndigheterna har redovisat att man först bör genomföra aktuella verksamhetsöverföringar för att därefter i olika avseenden effektivisera berörda verksamheter. Härigenom kan den löpande produktionen säkerställas under omställningsarbetet. Sammanlagt innebär myndigheternas förslag att ca 1 500 personer berörs. Regeringen delar myndigheternas uppfattning och avser att besluta om de föreslagna förändringarna.

Nedan redovisas förändringarna i sammandrag.

Huvuddelen av verksamheten inom tjänsteområdet Administrativt stöd och arbetsplatservice bör föras över till Försvarets materielverk. Området Administrativt stöd och arbetsplatservice avser de tjänsteområden som ingår i Försvarmaktens servicekontor inom Försvarmaktens logistik.

I Försvarmakten kvarstannar verksamheterna Arkiv- och expeditions-tjänster, reseadministration och sekretessbelagd reseverksamhet samt löneadministration. Undantagen avser bland annat utövande av sådana förvaltningsuppgifter som inte kan anses utgöra logistikverksamhet och som i vissa delar följer av lag.

När det gäller den framtida administrationens utformning måste hänsyn tas till inrättandet av ett för statliga myndigheter gemensamt service-

center, vars verksamhet inleds den 1 juni 2012 (dir. 2011:99). Myndigheterna bör pröva förutsättningarna för och lämpligheten i att verksamheter överförs till Servicecentret.

När det gäller Förnödenhetsförsörjningen överförs delar av Försörjningsenhetens och Försörjningsavdelningarnas ledning, förrådsenheter, lagerhållning, förrådsverksamhet och specialtransporter till Försvarets materielverk. De enheter som kvarstannar i Försvarmakten är delar av försörjningsenhetens och försörjningsavdelningarnas ledningar; Servicecenter och Servicepunkter, Joint Service Support samt delar av Transportkontoret.

Huvuddelen av Markverkstadsenheten samt Marin- och Flygverkstäderna överförs till Försvarets materielverk.

Försvarmaktens logistiks nuvarande Upphandlingsenhet överförs till Försvarets materielverk med undantag för Försvarmaktens försäljnings- och uthyrningsverksamhet och Masterdatahantering för kund- och leverantörsregistret i stödsystemet PRIO. Upphandlingsenheten tar vid verksamhetsöverföringen till Försvarets materielverk med sig oförändrade arbetsuppgifter och ansvar.

Med inköpsverksamheten förs även ansvaret för projekt Utveckling och effektivisering av Försvarmaktens anskaffningsverksamhet (UEFA) över från Försvarmakten till Försvarets materielverk. För att UEFA-projektet ska nå sina mål, bl.a. i form av betydande kostnadsminskningar i Försvarmaktens inköpsvolym, förutsätts ett väl organiserat och nära samarbete mellan Försvarmakten och Försvarets materielverk. Försvarmakten har oförändrat ansvaret för genomförandet av projekt UEFA (inkl. besparingarna) intill dess verksamhetsöverföringen är genomförd.

Delar av Försvarmaktens logistiks stab förs över till Försvarets materielverk.

Systemförvaltningsenheten kvarstannar i Försvarmakten. Inriktningen är att identifierad besparingspotential ska mötas genom effektiviseringar inom systemförvaltningen.

Myndigheterna avser fortsätta effektiviserings- och rationaliseringsarbetet inom Lednings- och beställarfunktioner och återkomma till regeringen med en redovisning. Regeringen avser återkomma till riksdagen med en redovisning av arbetet.

Regeringen avser att säkerställa att hänsyn tas till de speciella förutsättningar som gäller för de särskilda verksamheterna inom Försvarmakten, bl.a. inom den militära underrättelse- och säkerhetstjänstens ansvarsområde.

4.2 Konsekvenser för personal och organisation

Vid överföringen av verksamheten från Försvarmakten till Försvarets materielverk ska 6 b § lagen (1982:80) om anställningsskydd, LAS, beaktas.

Det är myndighetens chef som ansvarar för myndighetens arbetsgivarpolitik och ska säkerställa att myndigheten inom givna ekonomiska ramar har den kompetens som krävs för att uppnå verksamhetens mål. Det är myndigheterna som har att hantera

verksamhetsförändringen utifrån gällande regelverk i form av författningar och kollektivavtal.

Den verksamhet som överförs från Försvarmakten till Försvarets materielverk utgör sammantaget betydande delar av Försvarmaktens logistiks nuvarande verksamhet. Med tanke på den omfattande och i hög grad diversifierade verksamhet det är fråga om, medför detta att höga krav ställs på Försvarets materielverk som mottagande organisation. Inte minst gäller detta Försvarets materielverks ansvar för att de samordningseffekter som uppstår i samband med en överföring av verksamheter tas tillvara. Med denna lösning får Försvarmakten ett jämförelsevis större ansvar för genomförandet av effektiviseringen och rationaliseringen av försvarslogistiken än om Försvarsstrukturutredningens förslag hade genomförts.

Regeringen avser, i och med verksamhetsöverföringarna, säkerställa att de effektiviseringar och kostnadsminskningar som görs i försvarslogistiken omfördelas till förbandsverksamhet och insatsorganisationens uppbyggnad i Försvarmakten. Det åligger samtidigt Försvarmakten att inom sitt ansvarsområde tillse att överföringarna kommer förbandsverksamheten och insatsorganisationens uppbyggnad tillgodo.

Regeringen avser att noga följa det fortsatta arbetet med att genomföra förändringarna samt analyser om ytterligare effektiviseringar av logistikverksamheten. Regeringen kommer dessutom att följa myndigheternas arbete kring konkurrensutsättning och sammansättning av aktörer etc.

Regeringen avser att återkomma till riksdagen i budgetpropositionerna för 2013, 2014 och 2015.

Regeringen avser dessutom att återkomma till riksdagen med en redovisning av erfarenheterna och myndigheternas fortsatta strategier med organisationsförändringar, myndigheternas arbete med konkurrensutsättning samt genomförandet av de aviserade besparingarna.

Sammanfattning av betänkandet Forskning och utveckling samt försvarslogistik – i det reformerade försvaret (SOU 2011:36)

Prop. 2011/12:86
Bilaga 1

Försvarsstrukturutredningen har haft regeringens uppdrag (dir. 2010:45) att lämna förslag på en mer ändamålsenlig och kostnadseffektiv forsknings- och utvecklingsverksamhet samt materiel- och logistikförsörjning på försvarsområdet. I uppdraget ingick att analysera Försvarsmaktens logistikverksamhet och det stöd som Försvarets materielverk, Totalförsvarets forskningsinstitut och Försvarshögskolan lämnar till Försvarsmakten.

Utredningen har lämnat sina förslag i betänkandet Forskning och utveckling samt försvarslogistik – i det reformerade försvaret (SOU 2011:36).

Försvarsstrukturutredningen konstaterar att försvarets behov av materiel- och logistikförsörjning förändras i och med den nya inriktningen för det militära försvaret, men inte på något område bedöms behovet upphöra.

Utredningen gör bedömningen att materiel- och logistikförsörjningen till del är fragmenterad och inte svarar mot de krav som ställs på försörjningen av varor och tjänster till Försvarsmaktens förband i insatsorganisationen. Ledtiderna inom de båda försörjningskedjorna behöver kortas, en ökad samordning behöver komma till stånd och samspelet mellan aktörerna behöver förändras för att verksamheten ska kunna bedrivas på ett effektivt och rationellt sätt. Sambanden mellan investering i materielsystem och kostnaderna för de nödvändiga logistiktjänster som krävs för att upprätthålla materielsystemens användbarhet och tillgänglighet över tiden behöver tydliggöras. På så sätt skapas förbättrade möjligheter att samordna och effektivisera de olika verksamheterna.

Utredningen föreslår därför att materielförsörjningen och logistikförsörjningen slås samman till en verksamhet, benämnd försvarslogistik, där krav på beredskap och tillgänglighet är styrande ingångsvärden för verksamhetens bedrivande.

Den sammanhållna försvarslogistiken föreslås organiseras inom ramen för en beställar- och en utförarmodell med en renodlad uppgifts- och ansvarsfördelning myndigheterna emellan. Beställningar bör ske på högre systemnivåer jämfört med dagsläget med ökad uppmärksamhet på rationalitet och effektivitet i ett livscykelperspektiv.

Den sammanhållna försvarslogistiken är en förutsättning för att frigöra resurser i enlighet med regeringens direktiv till utredningen. Mot denna bakgrund föreslår utredningen att en ny struktur införs för de verksamheter som omfattas av begreppet försvarslogistik. Det innebär att flertalet av nuvarande tjänsteområden inom Försvarsmaktens logistik och huvuddelen av verksamheten i Försvarsmaktens teknik- och materielsystemkontor överförs till Försvarets materielverk. Verksamheter och kompetenser som är knutna till insatsnära logistik kvarstannar i Försvarsmakten.

Utredningen bedömer att ansvars- och uppgiftsfördelningen mellan myndigheterna renodlas i den föreslagna nya strukturen med

Försvarsmakten som beställare och Försvarets materielverk som utförare av den bakre försvarslogistiken. Försvarsmaktens uppgifter och ansvar koncentreras samtidigt till myndighetens huvuduppgifter och krav på operativa förmåga. Försvarsmaktens beställarfunktioner förstärks samtidigt. Försvarets materielverks uppgifter och ansvar koncentreras till tillhandahållande av försvarslogistik och utveckling av affärsförmågan med utgångspunkt i Försvarsmaktens behov och kraven på operativa förmåga.

Förändrade gränssnitt mellan staten och marknaden föreslås fortsätta att utvecklas. Mer omfattande och längre tillgänglighetsåtaganden bör upphandlas av staten och levereras av marknadens aktörer.

Försvarsmaktens högt ställda krav på styrning och uppföljning tillgodoses i den nya föreslagna strukturen genom en instruktionsenlig uppgifts- och ansvarsfördelningen mellan Försvarsmakten och Försvarets materielverk, genom myndigheternas generella skyldighet att samverka samt ytterst genom Försvarsmaktens direktivrätt gentemot Försvarets materielverk vid höjd beredskap. Därutöver kan samverkansformerna mellan Försvarsmakten och Försvarets materielverk, liksom i dagsläget, regleras i form av särskilda avtal mellan myndigheterna.

Försvarsstrukturutredningens olika förslag summerar till en kostnadsminskning på drygt 2 400 miljoner kronor 2014 jämfört med utfallet 2008. Huvuddelen av dessa, cirka 1 300 miljoner kronor bedöms kunna vara uppnådda redan 2012.

Genom att förlägga huvuddelen av försvarslogistikens utförande på en myndighet och i samband därmed genomföra rationaliseringar och effektiviseringar kan, enligt utredningens bedömning, försvarslogistikens kostnader minskas med i storleksordning 1 205 miljoner kronor, varav 415 miljoner kronor genom minskade personalbehov (648 årsarbetskrafter) och 790 miljoner kronor genom effektiviseringar i berörda verksamheter.

Det är framför allt besparingar i form av beställningsminskningar inom forskning och utveckling som bedöms kunna realiserats 2012, medan effektiviseringarna inom försvarslogistiken i huvudsak kommer att vara uppnådda 2014. Detta beror på att förändringar i processer och arbetssätt samt personalförändringar tar längre tid att genomföra och att effekten av besparingarna därmed uppnås senare än vid beställningsminskningar.

Utredningens övriga förslag berörde stödsystem PRIO, Certifieringsorgan för IT-säkerhet (CSEC) inkl. signatärskapet för Common Criteria Recognition Arrangement (CCRA), inrättandet av en särskild utvärderingsmyndighet, införandet av en ny finansieringsmodell, frågan om statliga bolag inom försvarslogistiken samt forskning och utveckling.

Förteckning över remissinstanser

Prop. 2011/12:86
Bilaga 2

Riksrevisionen, Göta hovrätt, Kammarrätten i Stockholm, Förvaltningsrätten i Stockholm, Domstolsverket, Kammarkollegiet, Försvarmakten, Försvarets materielverk, Totalförsvarets forskningsinstitut, Totalförsvarets rekryteringsmyndighet, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Försvarets radioanstalt, Fortifikationsverket, Kustbevakningen, Generalläkaren, Vinnova, Arbetsgivarverket, Ekonomistyrningsverket, Statens tjänstepensionsverk, Statskontoret, Konkurrensverket, Riksarkivet, Högskoleverket, Lunds universitet, Kungliga tekniska högskolan, Försvarshögskolan, Vetenskapsrådet, Kungliga ingenjörsvetenskapsakademien, Kungliga krigsvetenskapsakademien, Sveriges Universitets- & Högskoleförbund, Försvarsförbundet, Sveriges akademikers centralorganisation, Landsorganisationen, Tjänstemännens centralorganisation, Teknikföretagen, Fackförbundet ST, Säkerhets- och försvarsföretagen, Små och medelstora försvarsföretag, Research Institutes of Sweden Holding AB, Officersförbundet, Facket för service och kommunikation, SACO-S vid Försvarets materielverk.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 12 april 2012

Närvarande: Statsministern Reinfeldt, ordförande, och statsråden
Björklund, Ask, Erlandsson, Hägglund, Borg, Sabuni, Adelsohn
Liljeroth, Björling, Ohlsson, Attefall, Engström, Kristersson, Elmsäter-
Svärd, Hatt, Ek, Löf

Föredragande: statsrådet Elmsäter-Svärd

Regeringen beslutar proposition En effektivare försvarslogistik